

VẤN ĐỀ 4: PHƯƠNG TRÌNH MŨ

Phương trình mũ là phương trình có chứa ẩn ở số mũ của lũy thừa.

Phương trình mũ cơ bản: $a^x = m$ với $0 < a \neq 1$.

- + Nếu $m \leq 0$ thì phương trình vô nghiệm.
- + Nếu $m > 0$ thì $a^x = m \Leftrightarrow x = \log_a m$.

Ví dụ mở đầu: Giải các phương trình sau:

- a) $10^x = 1$.   b) $2^x = 8$.   c) $4^x = -4$.   d) $e^x = 5$.   e) $3^x = 2$.
- f) $3^x = \frac{1}{27}$.   g) $\left(\frac{1}{2}\right)^x = 9$.   h) $5^{x^2-5x+1} = 1$.   i) $5^{2^x} = 1$.

Lời giải:

- a) $10^x = 1 \Leftrightarrow x = \log 1 = 0$.
- b) $2^x = 8 \Leftrightarrow x = \log_2 8 = 3$.
- c) $4^x = -4$ vô nghiệm, vì $4^x > 0$ với $\forall x \in \mathbb{R}$.
- d) $e^x = 5 \Leftrightarrow x = \ln 5$.
- e) $3^x = 2 \Leftrightarrow x = \log_3 2$.
- f) $3^x = \frac{1}{27} \Leftrightarrow x = \log_3 \left(\frac{1}{27}\right) \Leftrightarrow x = \log_3 3^{-3} = -3$.
- g) $\left(\frac{1}{2}\right)^x = 9 \Leftrightarrow x = \log_{\frac{1}{2}} 9 \Leftrightarrow x = -\log_2 9 \Leftrightarrow x = -2\log_2 3$.
- h) $5^{x^2-5x+1} = 1 \Leftrightarrow x^2 - 5x + 1 = \log_5 1 \Leftrightarrow x^2 - 5x + 1 = 0 \Leftrightarrow x = \frac{5 \pm \sqrt{21}}{2}$.
- i) $5^{2^x} = 1 \Leftrightarrow \frac{1}{2^x} = \log_5 1 \Leftrightarrow \left(\frac{1}{2}\right)^x = 0$ vô nghiệm, vì $\left(\frac{1}{2}\right)^x > 0$ với $\forall x \in \mathbb{R}$.

Bài tập trắc nghiệm: PHƯƠNG TRÌNH MŨ CƠ BẢN

Câu 1. Phương trình $5^{2x-1} = 1$ có nghiệm là

- A. $x = 1$.   B. $x = \frac{1}{2}$.   C. $x = \frac{1}{3}$.   D. $x = 0$.

Câu 2. Giải phương trình $3^{x-1} = 4$. Ta có tập nghiệm bằng

A. $\{1 - \log_4 3\}$.   B. $\{1 - \log_3 4\}$.   C. $\{1 + \log_4 3\}$.   D. $\{1 + \log_3 4\}$.

Câu 3. Số nghiệm của phương trình $2^{2x^2-7x+5} = 1$ là

A. 2.   B. 1.   C. 0.   D. 3.

Câu 4. Nghiệm của phương trình $2^{x+1} + 5 \cdot 2^x - 2^{x+2} = 21$ là

A. $x = \log_2 7$.   B. $x = 16$.   C. $x = \log_2 3$.   D. $x = 3$.

Câu 5. Tích các nghiệm của phương trình $2^{x^2-5x+6} = 1$ là

A. 2.   B. 0.   C. 4.   D. 6.

Câu 6. Gọi $x_1; x_2$ là hai nghiệm của phương trình: $7^{x^2-5x+9} = 343$. Tổng $x_1 + x_2$ bằng

A. 5.   B. 3.   C. 4.   D. 2.

Câu 7. Nghiệm của phương trình $3^{x-2} \cdot 5^{x-1} \cdot 7^x = 245$ là

A. $x = 2$.   B. $x = 4$.   C. $x = 5$.   D. $x = 3$.

Câu 8. Để phương trình $3^{-|x|} = m$ có hai nghiệm phân biệt thì m phải thỏa mãn

A. $0 < m < 1$.   B. $m \neq 0$.   C. $m > 1$.   D. $m < 0$.

Câu 9. Tất cả các giá trị của m để phương trình $2^{2x-1} + m^2 - m = 0$ có nghiệm là

A. $m < 0$.   B. $0 < m < 1$.   C. $m > 1$.   D. $\begin{cases} m < 0 \\ m > 1 \end{cases}$.

Câu 10. Xác định m để phương trình $3^{2x-1} + 2m^2 - m - 3 = 0$ có nghiệm.

A. $m \in (0; 1)$.   B. $m \in \left(-1; \frac{3}{2}\right)$.   C. $m \in \left(-\frac{1}{2}; 0\right)$.   D. $m \in (0; +\infty)$.

MỘT SỐ DẠNG BÀI TẬP THƯỜNG GẶP

DẠNG 1: ĐƯA VỀ CÙNG CƠ SỐ

1. Phương pháp

Loại 1: Cơ số a là hằng số thỏa mãn: $0 < a \neq 1$

+ $a^{f(x)} = a^b \Leftrightarrow f(x) = b$.

+ $a^{f(x)} = a^{g(x)} \Leftrightarrow f(x) = g(x)$.

Loại 2: Cơ số a có chứa ẩn:

$$a^{f(x)} = a^{g(x)} \Leftrightarrow \begin{cases} a = 1 \\ 0 < a \neq 1 \\ f(x) = g(x) \end{cases} \text{ hoặc } \begin{cases} a > 0 \\ (a-1)[f(x) - g(x)] = 0 \end{cases}$$

2. Bài tập trắc nghiệm

Câu 11. Nghiệm của phương trình $x^{\log 4} + 4^{\log x} = 32$ là

- A. $x = 100$.   B. $x = 10; x = 100$.   C. $x = 10$.   D. $x = 20; x = 100$.

Câu 12. Nghiệm của phương trình $3^{x-4} = \left(\frac{1}{9}\right)^{3x-1}$ là

- A. $x = \frac{1}{3}$.   B. $x = 1$.   C. $x = \frac{6}{7}$.   D. $x = \frac{7}{6}$.

Câu 13. Nghiệm của phương trình $5^{|4x-6|} = 25^{3x-4}$ là

- A. $x = 1$.   B. $x = 2$.   C. $x = \frac{14}{5}$.   D. $x = \frac{7}{5}$.

Câu 14. Tập nghiệm của phương trình $\left(\frac{1}{25}\right)^{x+1} = 125^{2x}$ bằng

- A. $\{1\}$.   B. $\{4\}$.   C. $\left\{-\frac{1}{4}\right\}$.   D. $\left\{-\frac{1}{8}\right\}$.

Câu 15. Gọi x_1, x_2 lần lượt là hai nghiệm của phương trình $7^{x+1} = \left(\frac{1}{7}\right)^{x^2-2x-3}$. Khi đó $x_1^2 + x_2^2$ bằng

- A. 3.   B. 4.   C. 5.   D. 6.

Câu 16. Nghiệm của phương trình $5^{x+1} - 5^x = 2 \cdot 2^x + 8 \cdot 2^x$ là

- A. $x = \log_{\frac{5}{2}} 4$.   B. $x = \log_{\frac{5}{2}} \frac{8}{3}$.   C. $x = 1$.   D. $x = \log_{\frac{5}{2}} \frac{5}{3}$.

Câu 17. Phương trình $7 \cdot 3^{x+1} - 5^{x+2} = 3^{x+4} - 5^{x+3}$ có nghiệm là

- A. $x = -1$.   B. $x = 1$.   C. $x = -2$.   D. $x = 2$.

Câu 18. Phương trình $7^{\lg x} - 5^{\lg x+1} = 3 \cdot 5^{\lg x-1} - 13 \cdot 7^{\lg x-1}$ có nghiệm là

- A. $x = 100$.   B. $x = 1$.   C. $x = 10$.   D. $x = \frac{1}{10}$.

Câu 19. Nghiệm của phương trình $8^{\frac{2x-1}{x+1}} = 0,25 \cdot (\sqrt{2})^{7x}$ là

- A. $x = -1; x = \frac{2}{7}$.   B. $x = -1, x = -\frac{2}{7}$.   C. $x = 1, x = -\frac{2}{7}$.   D. $x = 1, x = \frac{2}{7}$.

Câu 20. Nghiệm của phương trình $0,125 \cdot 4^{2x-3} = \left(\frac{\sqrt{2}}{8}\right)^{-x}$ là

- A. $x = 4$.   B. $x = 5$.   **C. $x = 6$.**   D. $x = 7$.

Câu 21. Nghiệm của phương trình $\left(\frac{2}{5}\right)^x \left(\frac{25}{8}\right)^x = \frac{125}{64}$ là

- A. $x = 2$.   **B. $x = 3$.**   C. $x = 1$.   D. $x = 4$.

Câu 22. Tích hai nghiệm của phương trình $\sqrt[4]{3} \cdot 243^{\frac{2x+3}{x+8}} = \frac{1}{9} \cdot 9^{\frac{x+8}{x+2}}$ là

- A. $-\frac{102}{41}$.   B. $-\frac{186}{41}$.   **C. $-\frac{248}{41}$.**   D. $-\frac{62}{41}$.

Câu 23. Cho các phương trình: (I): $3^{x+2} + 3^{x-2} = 0$; (II): $3^{x^2+1} = \sqrt[3]{6}$; (III): $5^{x-2} = 2^{2-x}$.

Khẳng định nào sau đây là **đúng**?

- A. (I) và (II) đều vô nghiệm và (III) có nghiệm duy nhất.**
B. (I) và (III) đều vô nghiệm và (II) có nghiệm duy nhất.
C. (II) và (III) đều vô nghiệm và (I) có nghiệm duy nhất.
D. Cả 3 phương trình (I), (II), (III) đều vô nghiệm.

Câu 24. Giải phương trình $(x+2)^{x^2-x-5} = (x+2)^{x+10}$, ta được tập nghiệm là

- A. $\{-1; -5; 3\}$.   **B. $\{-1; 5\}$.**   C. $\{-1; 3\}$.   D. $\{-1; -3; 5\}$.

DẠNG 2: PHƯƠNG PHÁP LÔGARIT HÓA

1. Phương pháp

Với phương trình không cùng cơ số dạng: $a^{f(x)} = b^{g(x)}$ (a, b dương, khác 1 và nguyên tố cùng nhau).

Lấy lôgarit cơ số a (hoặc b) cho hai vế, ta được:

$$a^{f(x)} = b^{g(x)} \Leftrightarrow \log_a [a^{f(x)}] = \log_a [b^{g(x)}] \Leftrightarrow f(x) = g(x) \cdot \log_a b$$

Chú ý:

- Một số phương trình ta nên rút gọn trước khi lấy lôgarit cả 2 vế.
- Phương trình có cơ số khác nhau nhưng số mũ bằng nhau:

$$m \cdot a^{f(x)} = n \cdot b^{f(x)} \Leftrightarrow \left(\frac{a}{b}\right)^{f(x)} = \frac{n}{m} \quad (\text{vì } b^{f(x)} > 0) \Leftrightarrow f(x) = \log_{\frac{a}{b}} \frac{n}{m}$$

2. Bài tập trắc nghiệm

Câu 25. Giải phương trình $3^{4^x} = 4^{3^x}$, ta có tập nghiệm là

- A. $\left\{ \log_{\frac{3}{4}}(\log_3 4) \right\}$. B. $\left\{ \log_{\frac{2}{3}}(\log_3 2) \right\}$ C. $\left\{ \log_{\frac{4}{3}}(\log_4 3) \right\}$ D. $\left\{ \log_{\frac{4}{3}}(\log_3 4) \right\}$.

Câu 26. Nghiệm của phương trình $3^{x-1} \cdot 5^{\frac{2x-2}{x}} = 15$ là

- A. $x=1$. B. $x=2; x=-\log_3 5$.
C. $x=4$. D. $x=3; x=\log_3 5$.

Câu 27. Phương trình $3^{x-1} \cdot 5^{\frac{2x-2}{x}} = 15$ có một nghiệm dạng $x = -\log_a b$, với a và b là các số nguyên dương lớn hơn 1 và nhỏ hơn 8. Khi đó $a+2b$ bằng

- A. 13. B. 8. C. 3. D. 5.

Câu 28. Nghiệm của phương trình $9 \cdot x^{\log_9 x} = x^2$ là

- A. $x=12$. B. $x=9$. C. $x=6$. D. $x=3$.

Câu 29. Nghiệm của $4^x - 3^{\frac{x-1}{2}} = 3^{\frac{x+1}{2}} - 2^{2x-1}$ cũng là nghiệm của phương trình

- A. $2x^2 + x - 3 = 0$. B. $2x^2 - 5x + 3 = 0$. C. $3x^2 - 5x + 2 = 0$. D. $3x^2 - 5x - 2 = 0$.

Câu 30. Giải phương trình $2^{x^2-2x} = 3$, ta có tập nghiệm bằng

- A. $\left\{ 1 + \sqrt{1 + \log_2 3}; 1 - \sqrt{1 + \log_2 3} \right\}$. B. $\left\{ -1 + \sqrt{1 + \log_2 3}; -1 - \sqrt{1 + \log_2 3} \right\}$.
C. $\left\{ 1 + \sqrt{1 - \log_2 3}; 1 - \sqrt{1 - \log_2 3} \right\}$. D. $\left\{ -1 + \sqrt{1 - \log_2 3}; -1 - \sqrt{1 - \log_2 3} \right\}$.

Câu 31. Giải phương trình $2^{x^2-1} = 5^{x+1}$, ta có tập nghiệm bằng

- A. $\{1; 1 - \log_2 5\}$. B. $\{-1; 1 + \log_2 5\}$. C. $\{-1; 1 - \log_2 5\}$. D. $\{1; -1 + \log_2 5\}$.

Câu 32. Cho phương trình $x^{\log x} = 1000x^2$. Tích các nghiệm của phương trình là bao nhiêu?

- A. 10. B. 1. C. 100. D. 1000.

DẠNG 3: PHƯƠNG PHÁP ĐẶT ẨN PHỤ

Loại 1: Phương trình dạng $P(a^{f(x)}) = 0$

1. Phương pháp

- + Đặt $t = a^{f(x)}$, điều kiện $t > 0$.
+ Phương trình đã cho trở thành: $P(t) = 0$.

2. Bài tập trắc nghiệm

Câu 33. Phương trình $9^x - 3 \cdot 3^x + 2 = 0$ có hai nghiệm x_1, x_2 , ($x_1 < x_2$). Giá trị của $A = 2x_1 + 3x_2$ bằng

- A. 0.   B. $4\log_2 3$.   **C. $3\log_3 2$.**   D. 2.

Câu 34. Nghiệm của phương trình $e^{6x} - 3e^{3x} + 2 = 0$ là

- A. $x = 0; x = \frac{1}{3} \ln 2$.**   B. $x = -1; x = \frac{1}{3} \ln 2$.   C. $x = -1; x = 0$.   D. Đáp án khác.

Câu 35. Nghiệm của phương trình $3^{2+x} + 3^{2-x} = 30$ là

- A. $x = 0$.   B. Phương trình vô nghiệm.
C. $x = 3$.   **D. $x = \pm 1$.**

Câu 36. Giải phương trình $(7 + 4\sqrt{3})^x - 3 \cdot (2 - \sqrt{3})^x + 2 = 0$, ta có tập nghiệm bằng

- A. $\{-2; 2\}$.   B. $\{1; 0\}$.   **C. $\{0\}$.**   D. $\{1; 2\}$.

Câu 37. Phương trình $5^{x-1} + 5 \cdot 0,2^{x-2} = 26$ có tổng các nghiệm là

- A. 4.**   B. 2.   C. 1.   D. 3.

Câu 38. Phương trình $3^{1+x} + 3^{1-x} = 10$

- A. có hai nghiệm âm.   B. vô nghiệm.
C. có hai nghiệm dương.   **D. có một nghiệm âm và một nghiệm dương.**

Câu 39. Phương trình $3^{2x+1} - 4 \cdot 3^x + 1 = 0$ có hai nghiệm x_1, x_2 trong đó $x_1 < x_2$, chọn phát biểu đúng.

- A. $2x_1 + x_2 = 0$.   **B. $x_1 + 2x_2 = -1$.**   C. $x_1 + x_2 = -2$.   D. $x_1 \cdot x_2 = -1$.

Câu 40. Phương trình $4^{x^2-x} + 2^{x^2-x+1} = 3$ có nghiệm

- A. $x = 1; x = 2$.   B. $x = -1; x = 1$.   **C. $x = 0; x = 1$.**   D. $x = -1; x = 0$.

Câu 41. Phương trình $2^{x^2-x} - 2^{2+x-x^2} = 3$ có tổng các nghiệm bằng

- A. 1.**   B. 0.   C. -1.   D. -2.

Câu 42. Cho phương trình $\log_4(3 \cdot 2^x - 1) = x - 1$ có hai nghiệm $x_1; x_2$. Tổng $x_1 + x_2$ bằng

- A. $\log_2(6 - 4\sqrt{2})$.   **B. 2.**   C. 4.   D. $6 + 4\sqrt{2}$.

Câu 43. Tích hai nghiệm của phương trình $2^{2x^4+4x^2-6} - 2 \cdot 2^{x^4+2x^2-3} + 1 = 0$ bằng

- A. -9.   **B. -1.**   C. 1.   D. 9.

Câu 44. Tập nghiệm của phương trình $2 \cdot 2^{\sin^2 x} - 2^{\cos^2 x} = 3$ là

- A. $x = (2k + 1)\pi, k \in \mathbb{Z}$.   B. $x = \frac{\pi}{2} + k2\pi, k \in \mathbb{Z}$.

C. $x = \frac{\pi}{2} + k\pi, k \in \mathbb{Z}$.

D. $x = k\pi, k \in \mathbb{Z}$.

Câu 45. Số nghiệm nguyên của phương trình $4^{x-\sqrt{x^2-5}} - 12 \cdot 2^{x-1-\sqrt{x^2-5}} = -8$ là

A. 2.

B. 1.

C. 0.

D. 3.

Câu 46. Với giá trị nào của m thì phương trình $9^x - 3^x + m = 0$ có nghiệm?

A. $m > \frac{1}{4}$.

B. $m > 0$.

C. $m \leq \frac{1}{4}$.

D. $m < 0$.

Câu 47. Tìm m để phương trình $9^x - m \cdot 3^x + 1 = 0$ có 1 nghiệm.

A. $m = \pm 2$.

B. $m = 2$.

C. $m = -2$.

D. $m > 2$.

Câu 48. Tìm m để phương trình $9^x - m \cdot 3^x + 1 = 0$ có 2 nghiệm phân biệt.

A. $\begin{cases} m > 2 \\ m < -2 \end{cases}$.

B. $m > 2$.

C. $-2 < m < 2$.

D. $m < -2$.

Câu 49. Tìm m để phương trình $4^{x^2} - 2^{x^2+2} + 6 = m$ có đúng 3 nghiệm.

A. $2 < m < 3$.

B. $m > 3$.

C. $m = 2$.

D. $m = 3$.

Câu 50. Phương trình $4^x - m \cdot 2^{x+1} + 2m = 0$ có hai nghiệm x_1, x_2 thỏa mãn $x_1 + x_2 = 3$ khi

A. $m = 4$.

B. $m = 2$.

C. $m = 1$.

D. $m = 3$.

Câu 51. Tìm m để phương trình $4^x - 2(m+1) \cdot 2^x + 3m - 8 = 0$ có hai nghiệm trái dấu.

A. $-1 < m < 9$.

B. $m < \frac{8}{3}$.

C. $\frac{8}{3} < m < 9$.

D. $m < 9$.

Câu 52. Để phương trình $(m+1) \cdot 16^x - 2(2m-3)4^x + 6m+5 = 0$ có hai nghiệm trái dấu thì m phải thỏa mãn điều kiện nào?

A. $-4 < m < -1$.

B. $-1 < m < \frac{3}{2}$.

C. $-1 < m < \frac{-5}{6}$.

D. Không tồn tại m .

Câu 53. Cho phương trình: $2^{3x} - 6 \cdot 2^x - \frac{1}{2^{3(x-1)}} + \frac{12}{2^x} = 1$ (*). Khi đó, phương trình (*)

A. có 2 nghiệm. B. có 1 nghiệm. C. có 3 nghiệm. D. Vô nghiệm.

Câu 54. Phương trình $\log_2(4^x + 2k^3) = x$ có 2 nghiệm phân biệt khi

A. $k < \frac{1}{2}$.

B. $k = \frac{1}{2}$.

C. $k > 0$.

D. $0 < k < \frac{1}{2}$.

Câu 55. Phương trình $(m-2) \cdot 2^{2(x^2+1)} - (m+1) \cdot 2^{x^2+2} + 2m = 6$ có nghiệm khi

A. $2 \leq m \leq 9$.

B. $2 < m < 9$.

C. $2 < m \leq 9$.

D. $2 \leq m < 9$.

Câu 56. Cho đường cong $(C_1): y = 3^x(3^x - m + 2) + m^2 - 3m$ và $(C_2): y = 3^x + 1$. Tìm m để (C_1) và (C_2) tiếp xúc nhau?

A. $\frac{5-\sqrt{40}}{3}$.

B. $\frac{5+3\sqrt{2}}{3}$.

C. $\frac{5+\sqrt{40}}{3}$.

D. $\frac{5-3\sqrt{2}}{3}$.

Câu 57. Tìm m để phương trình $9^x - 2 \cdot 3^x + 2 = m$ có nghiệm $x \in (-1; 2)$.

A. $1 \leq m < 65$.

B. $\frac{13}{9} < m < 45$.

C. $1 \leq m < 45$.

D. $\frac{13}{9} < m < 65$.

Câu 58. Tìm m để phương trình $4^{|x|} - 2^{|x|+1} + 3 = m$ có đúng 2 nghiệm.

A. $m \geq 2$.

B. $m \geq -2$.

C. $m > -2$.

D. $m > 2$.

Câu 59. Tìm m để phương trình $9^x - 6 \cdot 3^x + 5 = m$ có đúng 1 nghiệm $x \in [0; +\infty)$.

A. $\begin{cases} m > 0 \\ m = 4 \end{cases}$.

B. $\begin{cases} m \geq 0 \\ m = -4 \end{cases}$.

C. $\begin{cases} m > 0 \\ m = -4 \end{cases}$.

D. $\begin{cases} m \geq 1 \\ m = -4 \end{cases}$.

Câu 60. Tìm m để phương trình $9^{x^2} - 4 \cdot 3^{x^2} + 8 = m$ có nghiệm $x \in [-2; 1]$.

A. $4 \leq m \leq 6245$.

B. $m \geq 5$.

C. $m \geq 4$.

D. $5 \leq m \leq 6245$.

Câu 61. Để phương trình $9^x + \frac{54}{3^x} + 3 = m$ có nghiệm thì

A. $m \geq 30$.

B. $m \geq 27$.

C. $m \geq 18$.

D. $m \geq 9$.

Câu 62. Tìm m để phương trình $4^x - 2^{x+3} + 3 = m$ có đúng 2 nghiệm $x \in (1; 3)$.

A. $3 < m < 9$.

B. $-13 < m < -9$.

C. $-9 < m < 3$.

D. $-13 < m < 3$.

Câu 63. Tìm m để phương trình $4^{\sqrt{x+1} + \sqrt{3-x}} - 14 \cdot 2^{\sqrt{x+1} + \sqrt{3-x}} + 8 = m$ có nghiệm.

A. $-41 \leq m \leq 32$.

B. $m \geq -41$.

C. $-41 \leq m \leq -32$.

D. $m \leq -32$.

Câu 64. Tìm m để phương trình $9^{x+\sqrt{1-x^2}} - 8 \cdot 3^{x+\sqrt{1-x^2}} + 4 = m$ có nghiệm.

A. $-12 \leq m \leq 2$.

B. $-12 \leq m \leq \frac{7}{9}$.

C. $-12 \leq m \leq 1$.

D. $-12 \leq m \leq \frac{13}{9}$.

Loại 2: Phương trình dạng $m \cdot a^{2 \cdot f(x)} + n \cdot (a \cdot b)^{f(x)} + p \cdot b^{2 \cdot f(x)} = 0$

1. Phương pháp

Chia cả 2 vế cho cơ số lớn nhất hoặc nhỏ nhất (thông thường chia cả 2 vế cho cơ số nhỏ nhất).

Ví dụ: Chia cả 2 vế cho $b^{2 \cdot f(x)}$, ta được:

$$m \cdot \left(\frac{a}{b}\right)^{2 \cdot f(x)} + n \cdot \left(\frac{a}{b}\right)^{f(x)} + p = 0 \Leftrightarrow m \cdot \left[\left(\frac{a}{b}\right)^{f(x)}\right]^2 + n \cdot \left(\frac{a}{b}\right)^{f(x)} + p = 0 \quad (*)$$

$$\text{Đặt } t = \left(\frac{a}{b}\right)^{f(x)}, \text{ điều kiện } t > 0.$$

Khi đó, phương trình (*) trở thành: $m.t^2 + n.t + p = 0$.

2. Bài tập trắc nghiệm

Câu 65. Phương trình $9^{x+1} - 6^{x+1} = 3.4^x$ có bao nhiêu nghiệm?

- A. 4. B. 3. C. 2. **D. 1.**

Câu 66. Phương trình $64.9^x - 84.12^x + 27.16^x = 0$ có nghiệm là

- A. $x = 1; x = 2$. B. $x = \frac{9}{16}; x = \frac{3}{4}$. C. $x = -1; x = -2$. D. Vô nghiệm.

Câu 67. Phương trình $6.2^{2x} - 13.6^x + 6.3^{2x} = 0$ có tập nghiệm là tập con của tập

- A. $\left\{-\frac{3}{2}; -1; 4; 5\right\}$. B. $\left\{-\frac{2}{3}; -1; \frac{1}{3}; 2\right\}$. C. $\{-4; -3; 1; 0\}$. **D. $\{-2; -1; 1; 3\}$.**

Câu 68. Phương trình $4^{\frac{1}{x}} + 6^{\frac{1}{x}} = 9^{\frac{1}{x}}$ có nghiệm là

- A. $x = \log_{\sqrt{5+1}} \frac{3}{2}$. B. $x = \log_{\frac{2}{3}} \left(\frac{\sqrt{5}-1}{2}\right)$.
C. $x = \log_{\sqrt{5+1}} \frac{2}{3}$. D. $x = \log_{\frac{3}{2}} \left(\frac{\sqrt{5}-1}{2}\right)$.

Câu 69. Phương trình $3.8^x + 4.12^x - 18^x - 2.27^x = 0$ có tập nghiệm là

- A. $\{1\}$. B. $\{-1; 1\}$. C. $\{0; 1\}$. D. $\emptyset$.

Câu 70. Nghiệm của phương trình: $4^{\log_2 2^x} - x^{\log_2 6} = 2.3^{\log_2 4x^2}$ là

- A. $x = 0; x = \frac{1}{4}$. B. $x = \frac{1}{4}$. C. $x = -\frac{2}{3}$. D. Vô nghiệm.

Loại 3: Phương trình dạng $a^{f(x)} + b^{f(x)} = c$ với $a.b = 1$

1. Phương pháp

$$\text{Đặt } t = a^{f(x)}, (t > 0) \Rightarrow b^{f(x)} = \left(\frac{1}{a}\right)^{f(x)} = \frac{1}{a^{f(x)}} = \frac{1}{t}$$

Mở rộng: Khi $a.b = m^2 \Leftrightarrow \frac{a}{m} \cdot \frac{b}{m} = 1$.

Khi đó, ta chia cả 2 về phương trình cho $m^{f(x)}$ để nhận được phương trình:

$$\left(\frac{a}{m}\right)^{f(x)} + \left(\frac{b}{m}\right)^{f(x)} = C \xrightarrow{\text{đặt } t = \left(\frac{a}{m}\right)^{f(x)}} t + \frac{1}{t} = C \rightarrow t \rightarrow x$$
$$\Rightarrow \left(\frac{b}{m}\right)^{f(x)} = \frac{1}{t}$$

2. Bài tập trắc nghiệm

Câu 71. Phương trình $\left(\sqrt{5+\sqrt{24}}\right)^x + \left(\sqrt{5-\sqrt{24}}\right)^x = 10$ có nghiệm là

A. $x = \pm 2$.

B. $x = \pm 1$.

C. $x = \pm 4$.

D. $x = \pm \frac{1}{2}$.

Câu 72. Phương trình $\left(\sqrt{2}-1\right)^x + \left(\sqrt{2}+1\right)^x - 2\sqrt{2} = 0$ có tích các nghiệm bằng

A. -1 .

B. 1 .

C. 0 .

D. 2 .

Câu 73. Phương trình $\left(3+\sqrt{5}\right)^x + \left(3-\sqrt{5}\right)^x = 7.2^x$ có tập nghiệm là

A. $\{-1; 1\}$.

B. $\left\{\frac{1}{2}; 4\right\}$.

C. $\left\{\frac{1}{2}; 2\right\}$.

D. $\{-2; 2\}$.

Câu 74. Phương trình $\left(2+\sqrt{3}\right)^x + \left(2-\sqrt{3}\right)^x = m$ có nghiệm khi

A. $m \in (-\infty; 5)$.

B. $m \in (-\infty; 5]$.

C. $m \in (2; +\infty)$.

D. $m \in [2; +\infty)$.

Loại 4: Phương trình dạng $\alpha.a^{f(x)} + \left[\begin{array}{l} a^{f(x)}.a^{g(x)} = a^{f(x)+g(x)} \\ \frac{a^{f(x)}}{a^{g(x)}} = a^{f(x)-g(x)} \end{array} \right. + \beta.a^{g(x)} + b = 0$

1. Phương pháp

Đặt $\begin{cases} u = a^{f(x)} \\ v = a^{g(x)} \end{cases}$ (điều kiện $u > 0, v > 0$) đưa phương trình đã cho về phương trình dạng thuần nhất (để đưa về phương trình tích) hoặc hệ.

Chú ý: Khi đưa về phương trình thuần nhất thì sau đó ta khéo léo biến đổi đưa phương trình đó về phương trình tích.

2. Bài tập trắc nghiệm

Câu 75. Phương trình $4^{2x^2} - 2.4^{x^2+x} + 4^{2x} = 0$ có tích các nghiệm bằng

A. 0.

B. 1.

C. -1.

D. 2.

Câu 76. Cho phương trình $4^{x^2+x} + 2^{1-x^2} + 1 = 2^{(x+1)^2}$. Tổng bình phương các nghiệm của phương trình là bao nhiêu?

A. 0.

B. 1.

C. 4.

D. 2.

Câu 77. Giải phương trình $2^{2\sqrt{x+3}-x} - 5.2^{\sqrt{x+3}+1} + 2^{x+4} = 0$ ta được tập nghiệm bằng

A. $\{-3; 6\}$.

B. $\{1; 6\}$.

C. $\{-3; -2\}$.

D. $\{-3; -2; 1\}$.

Câu 78. Phương trình $3^{x^2-2x-3} + 3^{x^2-3x+2} = 3^{2x^2-5x-1} + 1$

A. vô nghiệm.

B. có hai nghiệm thực phân biệt.

C. có ba nghiệm thực phân biệt.

D. có bốn nghiệm thực phân biệt.

Loại 5: Một số loại đặt ẩn phụ khác

Câu 79. Phương trình $\sqrt{3^x+6} = 3^x$ có tập nghiệm là

A. $\{-1; 1\}$.

B. $\{1\}$.

C. $\{-1; 0\}$.

D. $\{0; 1\}$.

Câu 80. Phương trình $\sqrt{2^x+2} + \sqrt{18-2^x} = 6$ có tập nghiệm là

A. $\{1; \log_2 12\}$.

B. $\{1; \log_2 10\}$.

C. $\{1; 4\}$.

D. $\{1; \log_2 14\}$.

DẠNG 4: PHƯƠNG PHÁP BIẾN ĐỔI ĐƯA VỀ PHƯƠNG TRÌNH TÍCH VÀ ĐẶT ẨN PHỤ KHÔNG HOÀN TOÀN

Câu 81. Phương trình $8.3^x + 3.2^x = 24 + 6^x$ có tổng các nghiệm bằng

A. 4.

B. 6.

C. 2.

D. 3.

Câu 82. Phương trình $6^x + 8 = 2^{x+1} + 4.3^x$ có tập nghiệm là

A. $\{1; \log_3 4\}$.

B. $\{2; \log_3 2\}$.

C. $\{2; \log_3 3\}$.

D. $\{1; 2\}$.

Câu 83. Phương trình $x^2.2^{x+1} + 2^{|x-3|+2} = x^2.2^{|x-3|+4} + 2^{x-1}$ có nghiệm là

A. $x = \pm \frac{1}{2}; x \geq 3$.

B. $x = \pm 1; x < 3$.

C. $x = \pm \frac{1}{4}; x < 3$.

D. Một kết quả khác.

Câu 84. Phương trình $x^2.2^x + 4x + 8 = 4.x^2 + x.2^x + 2^{x+1}$ có tập nghiệm là

A. $\{-1; 1\}$.

B. $\{-1; 2\}$.

C. $\{-2; 1\}$.

D. $\{-1; 1; 2\}$.

Câu 85. Phương trình $8 - x.2^x + 2^{3-x} - x = 0$ có tập nghiệm là

A. $\{-1; 0\}$.

B. $\{0\}$.

C. $\{1\}$.

D. $\{2\}$.

Câu 86. Phương trình $4^x + (x-8).2^x + 12 - 2x = 0$ có tập nghiệm là

A. $\{1; 3\}$.

B. $\{-1; 1\}$.

C. $\{1; 2\}$.

D. $\{2; 3\}$.

Câu 87. Phương trình $(x+4).9^x - (x+5).3^x + 1 = 0$ có tập nghiệm là

- A. $\{-1; 0\}$.   B. $\{0; 2\}$.   C. $\{0; 1\}$.   D. $\{-1; 1\}$.

Câu 88. Phương trình $4^{x^2} + (x^2 - 7).2^{x^2} + 12 - 4x^2 = 0$ có tập nghiệm là

- A. $\{1; -1 \pm \sqrt{2}\}$.   B. $\{-1; 0; 2\}$.   C. $\{-1 \pm \sqrt{2}\}$.   D. $\{0; -1 \pm \sqrt{2}\}$.

Câu 89. Khi giải phương trình $3.9^{x-2} + (3x-10).3^{x-2} + 3 - x = 0$ (*), một học sinh lí luận qua các giai đoạn sau:

+ (I): đặt $t = 3^{x-2}$, điều kiện $t > 0$.

Khi đó: (*) trở thành: $3t^2 + (3x-10)t + 3 - x = 0$ (**)

Ta có: $\Delta = 9x^2 - 48x + 64 = (3x-8)^2 \geq 0$. Suy ra (**) $\Leftrightarrow \begin{cases} t = -x + 3 & (\text{loại}) \\ t = \frac{1}{3} \end{cases}$

+ (II): Với $t = \frac{1}{3} \Rightarrow 3^{x-2} = \frac{1}{3} \Leftrightarrow x-2 = -1 \Leftrightarrow x = 1$.

+ (III): Vậy phương trình đã cho có nghiệm duy nhất $x = 1$.

Trong lí luận trên, giai đoạn nào sai?

- A. (I) và (II).   B. (I) và (III).
C. (II) và (III).   D. (I), (II) và (III).

DẠNG 5: SỬ DỤNG TÍNH ĐƠN ĐIỀU CỦA HÀM SỐ

1. Phương pháp

Hướng 1: Thực hiện các bước sau:

- + **Bước 1:** Chuyển phương trình về dạng: $f(x) = k$ (k là hằng số).
- + **Bước 2:** Chứng minh hàm số $y = f(x)$ đơn điệu $\Rightarrow$ phương trình $f(x) = k$ có nghiệm duy nhất
- + **Bước 3:** Nhẩm nghiệm x_0 sao cho $f(x_0) = k$.
- + **Bước 4:** Kết luận $x = x_0$ là nghiệm duy nhất của phương trình.

Hướng 2: Thực hiện các bước sau:

- + **Bước 1:** Chuyển phương trình về dạng: $f(x) = g(x)$.
- + **Bước 2:** Chứng minh hàm số $y = f(x)$ đồng biến và hàm số $y = g(x)$ là hàm nghịch biến

$\Rightarrow$ phương trình $f(x) = g(x)$ có nghiệm duy nhất

+ **Bước 3:** Nhắm nghiệm x_0 sao cho $f(x_0) = g(x_0)$.

+ **Bước 4:** Kết luận $x = x_0$ là nghiệm duy nhất của phương trình.

Hướng 3 [Phương pháp hàm đặc trưng]: Thực hiện các bước sau:

+ **Bước 1:** Chuyển phương trình về dạng: $f(u) = g(v)$ với $\begin{cases} u = u(x) \\ v = v(x) \end{cases}$.

+ **Bước 2:** Chứng minh hàm số $y = f(x)$ đơn điệu. Khi đó: $f(u) = g(v) \Leftrightarrow u = v$

2. Bài tập trắc nghiệm

Câu 90. Phương trình $3^{x+1} = 10 - x$ có tập nghiệm là

- A. $\{1; 2\}$.   B. $\{-1; 1\}$.   C. $\{1\}$.   D. $\{2\}$.

Câu 91. Cho phương trình $4^x = 3x + 1$.

- A. Phương trình đã cho có nghiệm $x = 0$.
B. Phương trình có đúng 2 nghiệm $x = 0; x = 1$.
C. Phương trình có nghiệm duy nhất $x = 1$.
D. Phương trình có nhiều hơn 2 nghiệm.

Câu 92. Phương trình $3^{-x} = \frac{1}{3}x + 1$ có bao nhiêu nghiệm?

- A. 2 nghiệm.   B. Vô nghiệm.   C. 1 nghiệm.   D. Vô số nghiệm.

Câu 93. Giải phương trình $3^x + 6^x = 2^x$. Ta có tập nghiệm là

- A. $\{1\}$.   B. $\{2\}$.   C. $\emptyset$.   D. $\{-1\}$.

Câu 94. Số nghiệm của phương trình $4^x + 6^x = 25x + 2$ là

- A. 3.   B. 1.   C. 0.   D. 2.

Câu 95. Cho phương trình $3^x + 5^x = 6x + 2$.

- A. Phương trình có đúng 2 nghiệm $x = 0; x = 1$.
B. Phương trình có đúng 3 nghiệm.
C. Phương trình có nghiệm duy nhất $x = 1$.
D. Phương trình vô nghiệm.

Câu 96. Cho phương trình $2^{x^2-x} - 2^{x+8} + x^2 = 8 + 2x$ có hai nghiệm x_1, x_2 . Tính $x_1^3 + x_2^3$.

- A. 28.   B. 65.   C. 9.   D. 72.

Câu 97. Phương trình $2^{x^2} + x^2 - 6 = 0$

- A. vô nghiệm.   B. có hai nghiệm thực dương.
C. có hai nghiệm thực trái dấu.   D. có một nghiệm thực duy nhất.

DẠNG 6: MỘT SỐ DẠNG PHƯƠNG TRÌNH KHÁC

- Câu 98.** Tất cả các giá trị của x thỏa mãn $x + 1 = 3^{\log_3(x+1)}$ là
A. $x \neq -1$.   B. $x \in \mathbb{R}$.   C. $x > -1$.   D. $x = 0$.
- Câu 99.** Số nghiệm của phương trình $2^{x+\sqrt{2x+5}} - 2^{1+\sqrt{2x+5}} + 2^{6-x} - 32 = 0$ là
A. 4.   B. 2.   C. 1.   D. 3.
- Câu 100.** Nghiệm của phương trình $(3 + \sqrt{5})^x + (3 - \sqrt{5})^x = 3x^2$ là
A. $x = 2; x = -3$.   B. $x = 0; x = -1$.   C. $x = -1; x = 1$.   D. Đáp án khác.
- Câu 101.** Tích các nghiệm của phương trình $6^x - 5^x + 2^x = 3^x$ bằng
A. 4.   B. 3.   C. 0.   D. 1.
- Câu 102.** Số nghiệm của phương trình $(\cos 36^\circ)^x + (\cos 72^\circ)^x = 3 \cdot 2^{-x}$ là
A. 3.   B. 2.   C. 1.   D. 4.
- Câu 103.** Giả sử phương trình $9^x - 2^{\frac{x+1}{2}} = 2^{\frac{x+3}{2}} - 3^{2x-1}$ có nghiệm là a . Khi đó giá trị biểu thức $a + \frac{1}{2} \log_9 2$ bằng
A. $1 - \frac{1}{2} \log_9 2$.   B. 1.   C. $1 - \log_9 2$.   D. $\frac{1}{2} \log_9 2$.
- Câu 104.** Phương trình $4^{x^2+mx+m+1} - 4^{2x^2+(m+2)x+2m} = x^2 + 2x + m - 1$
A. vô nghiệm với $\forall m \in \mathbb{R}$.
B. có ít nhất 1 nghiệm thực với $\forall m \in \mathbb{R}$.
C. có ít nhất một nghiệm thực với $m \leq 2$.
D. có thể có nhiều hơn hai nghiệm thực.
- Câu 105.** Cho phương trình $5^{x^2+2mx+2} - 5^{2x^2+4mx+2} - x^2 - 2mx - m = 0$. Tìm tất cả các giá trị của tham số m để phương trình vô nghiệm?
A. $\begin{cases} m > 1 \\ m < 0 \end{cases}$.   B. $m < 1$.   C. $0 < m < 1$.   D. $m > 0$.
- Câu 106.** Phương trình $2^{\sin^2 x} + 3^{1-\sin^2 x} = m \cdot 3^{\sin^2 x}$
A. vô nghiệm với $\forall m \in \mathbb{R}$.   B. có nghiệm với $\forall m \in \mathbb{R}$.
C. có nghiệm với $\forall m \in [1; 4]$.   D. có nghiệm với $\forall m > 0$.

VẤN ĐỀ 5: BẤT PHƯƠNG TRÌNH MŨ

Bất phương trình mũ cơ bản:

Là bất phương trình có một trong các dạng sau: $\begin{cases} a^x > m \\ a^x \geq m \\ a^x < m \\ a^x \leq m \end{cases}$ với $0 < a \neq 1$.

Trong vấn đề này cần lưu ý:

Định lý: Cho $0 < a \neq 1$ và $b, c > 0$:

- + Khi $a > 1$ thì $\log_a b > \log_a c \Leftrightarrow b > c$.
- + Khi $0 < a < 1$ thì $\log_a b > \log_a c \Leftrightarrow b < c$.

Hệ quả: Cho $0 < a \neq 1$ và $b, c > 0$:

- + Khi $a > 1$ thì $\log_a b > 0 \Leftrightarrow b > 1$.
- + Khi $0 < a < 1$ thì $\log_a b > 0 \Leftrightarrow b < 1$.

Chú ý: Sử dụng kiến thức sau để xử lý các bài toán chứa tham số.

- $A(m) \leq f(x)$ có nghiệm trên $D \Leftrightarrow A(m) \leq \max_{x \in D} f(x)$.
- $A(m) \leq f(x)$ nghiệm đúng $\forall x \in D \Leftrightarrow A(m) \leq \min_{x \in D} f(x)$.
- $A(m) \geq f(x)$ có nghiệm trên $D \Leftrightarrow A(m) \geq \min_{x \in D} f(x)$.
- $A(m) \geq f(x)$ nghiệm đúng $\forall x \in D \Leftrightarrow A(m) \geq \max_{x \in D} f(x)$.

DẠNG 1: BẤT PHƯƠNG TRÌNH MŨ DẠNG CƠ BẢN

1. Phương pháp

Xét bất phương trình $a^x > m$ (*).

+ Nếu $m \leq 0$ thì tập nghiệm là $S = \mathbb{R}$ (vì $a^x > 0$ với $\forall x \in \mathbb{R}$).

+ Nếu $m > 0$ thì: (*) $\Leftrightarrow \begin{cases} x > \log_a m & \text{nếu } a > 1 \\ x < \log_a m & \text{nếu } 0 < a < 1 \end{cases}$

2. Bài tập trắc nghiệm

Câu 107. Tập nghiệm của bất phương trình $5^{|2x-2|} > 25$ là

A. $x > 2$.

B. $\begin{cases} x > 2 \\ x < 0 \end{cases}$.

C. $x < 0$.

D. $0 < x < 2$.

Câu 108. Tập nghiệm của bất phương trình $2^x + 2^{x+1} < 6$ là

A. $(-\infty; 0)$.

B. $(-\infty; 2)$.

C. $(-\infty; 3)$.

D. $(-\infty; 1)$.

Câu 109. Nghiệm của bất phương trình $5^{\log_3 \frac{2}{x+2}} < 1$ là

A. $x > -2$.

B. $x \neq 0$.

C. $x > 0$.

D. $x < 0$.

Câu 110. Nghiệm của bất phương trình $5^{x^2-7x+12} > 1$ là

A. $\begin{cases} x < 3 \\ x > 5 \end{cases}$.

B. $\begin{cases} x < 2 \\ x > 4 \end{cases}$.

C. $\begin{cases} x < 3 \\ x > 4 \end{cases}$.

D. $3 < x < 4$.

Câu 111. Bất phương trình $2^{x^2-x} \leq 4$ có nghiệm

A. $-2 \leq x \leq 1$.

B. $x \leq 1$.

C. $x \leq 2$.

D. $-1 \leq x \leq 2$.

Câu 112. Bất phương trình $2^{x-1} \cdot 3^{x+2} \geq 36$ có nghiệm

A. $x \geq \log_6 4$.

B. $x \geq \log_{\frac{3}{2}} 8$.

C. $x \geq 2$.

D. $x \geq \log_6 8$.

DẠNG 2: ĐƯA VỀ CÙNG CƠ SỐ

1. Phương pháp

Dùng các công thức mũ và lũy thừa đưa về dạng $a^{f(x)} > a^{g(x)}$.

TH1: Cơ số a là hằng số thỏa mãn $0 < a \neq 1$:

+ Nếu $a > 1$ thì $a^{f(x)} > a^{g(x)} \Leftrightarrow f(x) > g(x)$.

+ Nếu $0 < a < 1$ thì $a^{f(x)} > a^{g(x)} \Leftrightarrow f(x) < g(x)$.

TH2: Cơ số a có chứa ẩn: $a^{f(x)} > a^{g(x)} \Leftrightarrow (a-1)[f(x)-g(x)] > 0$.

2. Bài tập trắc nghiệm

Câu 113. Tập hợp các số x thỏa mãn $\left(\frac{2}{3}\right)^{4x} \leq \left(\frac{3}{2}\right)^{2-x}$ là

- A. $\left(-\infty; \frac{2}{5}\right]$.   B. $\left[-\frac{2}{3}; +\infty\right)$.   C. $\left[\frac{2}{5}; +\infty\right)$.   D. $\left(-\infty; \frac{2}{3}\right]$.

Câu 114. Bất phương trình $(\sqrt{2})^{x-2} > 2^{x+3}$ có tập nghiệm là

- A. $(1; +\infty)$.   B. $(-\infty; 0)$.   C. $(-\infty; -8)$.   D. $(6; +\infty)$.

Câu 115. Nếu $(\sqrt{6} - \sqrt{5})^x > \sqrt{6} + \sqrt{5}$ thì

- A. $x > -1$.   B. $x > 1$.   C. $x < -1$.   D. $x < 1$.

Câu 116. Tập nghiệm của bất phương trình $(2 - \sqrt{3})^x > (2 + \sqrt{3})^{x+2}$ là

- A. $(-2; +\infty)$.   B. $(-\infty; -1)$.   C. $(-1; +\infty)$.   D. $(-\infty; -2)$.

Câu 117. Số nghiệm nguyên của bất phương trình $(\sqrt{10} - 3)^{\frac{3-x}{x-1}} < (\sqrt{10} + 3)^{\frac{x+1}{x+3}}$ là

- A. 1.   B. 3.   C. 0.   D. 2.

Câu 118. Tập nghiệm của bất phương trình $\left(\frac{2}{5}\right)^{\sqrt{2-x}} > \left(\frac{2}{5}\right)^x$ là

- A. $(1; 2]$.   B. $(-\infty; -2) \cup (1; +\infty)$.
C. $(1; +\infty)$.   D. đáp án khác.

Câu 119. Tập nghiệm của bất phương trình $\frac{1}{2^{\sqrt{x^2-2x}}} - \frac{2^x}{2} \leq 0$ là

- A. $(-\infty; 0]$.   B. $(-\infty; 1]$.   C. $[2; +\infty)$.   D. $[0; 2]$.

Câu 120. Bất phương trình $(x+2)^{x^2+4x-8} > (x+2)^{2x}$ có tập nghiệm bằng

- A. $(-2; -1) \cup (2; +\infty)$.   B. $(-4; -1) \cup (2; +\infty)$.
C. $(-4; -1) \cup (4; +\infty)$.   D. $(-2; -1) \cup (4; +\infty)$.

DANG 3: PHƯƠNG PHÁP LÔGARIT HÓA

Câu 121. Bất phương trình $2^{x+2} + 5^{x+1} < 2^x + 5^{x+2}$ có nghiệm.

- A. $x > \log_{\frac{5}{2}}\left(\frac{20}{3}\right)$.   B. $x < \log_{\frac{2}{5}}\left(\frac{20}{3}\right)$.   **C. $x > \log_{\frac{2}{5}}\left(\frac{20}{3}\right)$.**   D. $x < \log_{\frac{5}{2}}\left(\frac{20}{3}\right)$.

Câu 122. Bất phương trình $2^{3^x} > 3^{2^x}$ có nghiệm

- A. $x < \log_{\frac{3}{2}}(\log_2 3)$.   B. $x > \log_{\frac{2}{3}}(\log_2 3)$.   C. $x < \log_{\frac{2}{3}}(\log_2 3)$.   **D. $x > \log_{\frac{3}{2}}(\log_2 3)$.**

Câu 123. Bất phương trình $2^{x^2-2x-3} \leq 3^{x^2-2x-3}$ có nghiệm

- A. $\begin{cases} x \leq -3 \\ x \geq 1 \end{cases}$.   B. $-1 \leq x \leq 3$.   C. $-3 \leq x \leq 1$.   **D. $\begin{cases} x \leq -1 \\ x \geq 3 \end{cases}$.**

Câu 124. Bất phương trình $3^{x^2-1} \geq 2^{x-1}$ có nghiệm

- A. $\log_3 2 - 1 \leq x \leq 1$.   B. $\begin{cases} x \leq 1 \\ x \geq 1 + \log_3 2 \end{cases}$.   C. $1 \leq x \leq 1 + \log_3 2$.   **D. $\begin{cases} x \leq \log_3 2 - 1 \\ x \geq 1 \end{cases}$.**

DANG 4: PHƯƠNG PHÁP ĐẶT ẨN PHỤ

Câu 125. Đặt $t = 5^x$ thì bất phương trình $5^{2x} - 3 \cdot 5^{x+2} + 32 < 0$ trở thành bất phương trình nào sau đây?

- A. $t^2 - 75t + 32 < 0$.**   B. $t^2 - 6t + 32 < 0$.   C. $t^2 - 3t + 32 < 0$.   D. $t^2 - 16t + 32 < 0$.

Câu 126. Nghiệm của bất phương trình $32 \cdot 4^x - 18 \cdot 2^x + 1 < 0$ là

- A. $1 < x < 4$.   B. $\frac{1}{16} < x < \frac{1}{2}$.   C. $2 < x < 4$.   **D. $-4 < x < -1$.**

Câu 127. Tập nghiệm của bất phương trình $3^{2x+1} - 10 \cdot 3^x + 3 \leq 0$ là

- A. $[-1; 1]$.**   B. $[-1; 0)$.   C. $(0; 1]$.   D. $(-1; 1)$.

Câu 128. Tập nghiệm của bất phương trình $32 \cdot 4^x - 18 \cdot 2^x + 1 < 0$ là tập con của tập

- A. $(-5; -2)$.   **B. $(-4; 0)$.**   C. $(1; 4)$.   D. $(-3; 1)$.

Câu 129. Bất phương trình $\left(\frac{1}{3}\right)^{\frac{2}{x}} + \left(\frac{1}{3}\right)^{\frac{1}{x}} - 12 > 0$ có tập nghiệm là

- A. $(0; +\infty)$.   B. $(-\infty; -1)$.   **C. $(-1; 0)$.**   D. $\mathbb{R} \setminus \{0\}$.

Câu 130. Bất phương trình $(2 + \sqrt{3})^x + (2 - \sqrt{3})^x \leq 14$ có nghiệm

- A. $-1 \leq x \leq 1$.   **B. $-2 \leq x \leq 2$.**   C. $\begin{cases} x \leq -1 \\ x \geq 1 \end{cases}$.   D. $\begin{cases} x \leq -2 \\ x \geq 2 \end{cases}$.

Câu 131. Bất phương trình $4^{x+\sqrt{x-1}} - 5 \cdot 2^{x+\sqrt{x-1}+1} + 16 \geq 0$ có nghiệm

- A. $\begin{cases} x = 1 \\ 2 \leq x \leq 3 \end{cases}$. B. $\begin{cases} x = 1 \\ x \geq 2 \end{cases}$. C. $1 \leq x \leq 2$. D. $\begin{cases} x = 1 \\ x = 2 \end{cases}$.

Câu 132. Bất phương trình $64 \cdot 9^x - 84 \cdot 12^x + 27 \cdot 16^x < 0$ có nghiệm là

- A. $\frac{9}{16} < x < \frac{3}{4}$. B. $1 < x < 2$. C. $\begin{cases} x < 1 \\ x > 2 \end{cases}$. D. vô nghiệm.

Câu 133. Bất phương trình $5 \cdot 4^x + 2 \cdot 25^x - 7 \cdot 10^x \leq 0$ có nghiệm là

- A. $0 \leq x \leq 1$. B. $1 \leq x \leq 2$. C. $-2 \leq x \leq -1$. D. $-1 \leq x \leq 0$.

Câu 134. Bất phương trình $3^{2x+1} - (m+3)3^x - 2(m+3) < 0$ có nghiệm khi

- A. $m = -3$. B. $m < -3$. C. $m > 0$. D. $m > -3$.

Câu 135. Bất phương trình $4^x - (m+2)2^{x+1} + m^2 + 2m + 2 > 0$ có tập nghiệm là $\mathbb{R}$ khi

- A. $m > 1$. B. $m > -2$. C. $m < 2$. D. $m < -1$.

Câu 136. Số giá trị nguyên âm của m để $m \cdot 9^x - (2m+1)6^x + m \cdot 4^x \geq 0$ với $\forall x \in [0; 1]$ là

- A. 6 . B. 4 . C. 5 . D. 3 .

Câu 137. Bất phương trình $(2^{2x+1} - 9 \cdot 2^x + 4) \cdot \sqrt{x^2 + 2x - 3} \geq 0$ có nghiệm

- A. $\begin{cases} x \leq -2 \\ x \geq 3 \end{cases}$. B. $\begin{cases} x \leq -2 \\ x = 1 \\ x \geq 3 \end{cases}$. C. $\begin{cases} x \leq -3 \\ x = 1 \\ x \geq 2 \end{cases}$. D. $\begin{cases} x \leq -3 \\ x \geq 2 \end{cases}$.

Câu 138. Bất phương trình $\frac{4^x - 3 \cdot 2^{x+1} + 8}{2^{x+1} - 1} \geq 0$ có nghiệm

- A. $\begin{cases} -1 \leq x \leq 1 \\ x \geq 2 \end{cases}$. B. $\begin{cases} -1 < x \leq 1 \\ x \geq 2 \end{cases}$. C. $\begin{cases} \frac{1}{2} < x \leq 1 \\ x \geq 4 \end{cases}$. D. $\begin{cases} x < -1 \\ 1 \leq x \leq 2 \end{cases}$.

Câu 139. Bất phương trình $\frac{2 \cdot 9^x + 4 \cdot 6^x - 4^x}{3^{x+2} - 2^{x+2}} < 2^x$ có nghiệm

- A. $\begin{cases} x < -2 \\ 0 < x < 1 \end{cases}$. B. $\begin{cases} -2 < x < 0 \\ x > 1 \end{cases}$. C. $\begin{cases} x < 0 \\ 1 < x < 2 \end{cases}$. D. $\begin{cases} -1 < x < 0 \\ x > 2 \end{cases}$.

Câu 140. Bất phương trình $(2^x + 1)^2 > (\sqrt{2^x + 2} - 1)^2 \cdot (2^{x+1} + 5)$ có nghiệm

- A. $x > 2$. B. $x < 1$. C. $x < 2$. D. $x > 1$.

Câu 141. Bất phương trình $\sqrt{3^x + 1} + \sqrt{3^x - 2} \geq 3$ có nghiệm

- A. $\log_3 2 \leq x \leq 3$. B. $x \geq 1$. C. $\log_3 2 \leq x \leq 1$. D. $x \geq 3$.

Câu 142. Với điều kiện nào của tham số m thì bất phương trình $\sqrt{3^x+3} + \sqrt{5-3^x} \leq m$ nghiệm đúng $\forall x \in \mathbb{R}$?

- A. $m \leq 2\sqrt{2}$.   B. $m \geq 2\sqrt{2}$.   **D. $m \geq 4$.**   D. $m \leq 4$.

Câu 143. Với điều kiện nào của tham số m thì bất phương trình $\sqrt{2^x+7} + \sqrt{2^x-2} \leq m$ có nghiệm?

- A. $0 \leq m \leq 3$.   B. $3 \leq m \leq 5$.   D. $m \leq 3$.   **D. $m \geq 3$.**

DẠNG 5: SỬ DỤNG TÍNH ĐƠN ĐIỀU CỦA HÀM SỐ

1. Phương pháp

- + Nếu $f(x)$ đồng biến trên D và $\forall u, v \in D$ thì $f(u) > f(v) \Leftrightarrow u > v$.
- + Nếu $f(x)$ nghịch biến trên D và $\forall u, v \in D$ thì $f(u) > f(v) \Leftrightarrow u < v$.

2. Bài tập trắc nghiệm

Câu 144. Tập nghiệm của bất phương trình $2^x > 3-x$ là

- A. $(-\infty; 3)$.   **B. $(1; +\infty)$.**   C. $(-\infty; 1)$.   D. $[1; +\infty)$.

Câu 145. Bất phương trình $5^x + 3^x > 8^x$ có nghiệm

- A. $x < 1$.**   B. $x > 2$.   C. $x < 2$.   D. $x > 1$.

Câu 146. Bất phương trình $6^x + 4 < 2^{x+1} + 2 \cdot 3^x$ có nghiệm

- A. $\log_2 3 < x < 1$.   B. $1 < x < \log_2 3$.   **C. $\log_3 2 < x < 1$.**   D. $1 < x < \log_3 2$.

Câu 147. Nghiệm của bất phương trình $2 \cdot 2^x + 3 \cdot 3^x - 6^x + 1 > 0$ là

- A. $x < 3$.   B. $x \geq 2$.   C. $x \in \infty$.   **D. $x < 2$.**

Câu 148. Tập nghiệm của bất phương trình $4 \cdot 3^x - 9 \cdot 2^x < 5 \cdot 6^{\frac{x}{2}}$ là

- A. $(-\infty; 4)$.**   B. $(4; +\infty)$.   C. $(-\infty; 5)$.   D. $(5; +\infty)$.

Câu 149. Nghiệm của bất phương trình $\frac{3^{2-x} + 3 - 2x}{4^x - 2} \geq 0$ là

- A. $x \leq 0$.   B. $0 \leq x \leq \frac{1}{2}$.   C. $x \geq 2$.   **D. $\frac{1}{2} < x \leq 2$.**

Câu 150. Bất phương trình $\frac{3^x + x - 4}{x^2 - x - 6} > 0$ có nghiệm

- A. $\begin{cases} -3 < x < 1 \\ x > 2 \end{cases}$.   B. $\begin{cases} x < -3 \\ 1 < x < 2 \end{cases}$.   C. $\begin{cases} x < -2 \\ 1 < x < 3 \end{cases}$.   **D. $\begin{cases} -2 < x < 1 \\ x > 3 \end{cases}$.**